

N:o 50.

Af herr **O. Olsson** från Stockholm, om *skrifvelse till Kongl.*

Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag i syfte att förekomma s. k. illojal konkurrens inom handels- och industriverksamheten.

Då man af flerårig erfarenhet funnit, att konkurrensen i handels- och industriverksamheten inom vårt land numera skridit öfver gränserna för ärlig täflan och in på de illojala sträfvandenas område;

då denna konkurrens, i betraktande af dess år efter år allt mera hänsynslösa uppträdande, måste anses såsom en allvarsam fara för det redbara affärslifvet;

då berörda fara hotar att sträcka sina verkningar utöfver snart sagdt alla affärslifvets områden och derigenom utöfva ett menligt inflytande på hela det svenska handels- och industriidkareståndet, i det att denna konkurrens, om dess anslag lyckas — hvilket, med hänsyn till den i allo lättrogna publiken, oftast är händelsen — innebär, *å ena sidan*, alltid en större eller mindre ekonomisk förlust för den ärliga köpmannen eller industriidkaren, hvilken, oaktadt alla hederliga ansträngningar, ser sig öfverflyglad af osanna och vilsledande reklamer, medförande en glesnad kundkrets, och, *å andra sidan*, en säker förlust för den köpande allmänheten, då man betänker, att densamma sällan fäster misstanke vid de uppgifna »sällspordt» gynsamma »tillfällena» till inköp, hvarför det kan tagas för gifvet, att den allmänhet, som låter locka sig af dylika anbud, i regeln köper sina varor dyrare än andra, om nemligen vederbörlig hänsyn tages till varornas beskaffenhet; och *då* sålunda detta förhållande, eller den s. k. illojala konkurrensen, hotar att blifva ett beaktansvärdt

samhällsodt — hvilken uppfattning ock synes på sista tiden hafva gjort sig gällande inom den svenska pressen, som vid flera tillfällen med värme tagit till orda emot särskilda yttringar af den ohederliga konkurrensens reklamer samt, genom redogörelser för den tyska rikslagstiftningen på detta område och dess verkningar, visat hän på uttagande af ett steg till hämmande af ifrågavarande onda;

så vågar jag, som — efter tagen kännedom om existerande förhållanden inhemtat, att ofvan angifna ohederliga och följaktligen samhällsskadliga tillvägagående i verkligheten ty värr förefinnes och allt för länge fortgått, — i hvilket afseende återopas närslutna aktstycken, nemligen:

dels ett tryckt utlåtande i ämnet, (bil. I) utarbetadt af en komité, hvilken för frågans utredning tillsatts af manufakturhandlareföreningen i Stockholm, *dels* en skrifvelse (bil. II) från skraddaremästareföreningen i Stockholm, innefattande upplysningar om hvad som tilldragit och tilldrager sig på det området, *dels* ock en skrifvelse (bil. III) från de mera framstående körsnärerna här i hufvudstaden, innehållande, hvad beträffar detta yrke, enahanda upplysningar, med uppmaning att väcka förslag till laga skydd mot det onda — finner det vara på sin tid att sätta en hämsko på fortgåendet å denna väg, härmed inför Riksdagen framhålla nödvändigheten af att — då, såvidt jag kunnat finna, nu gällande svensk lagstiftning icke lemna skydd häremot — genom ny lagstiftning, lämpad efter förhållandena, ingripa till utrotande eller åtminstone hämmande af nu berörda samhällsönda, som, om det finge ohejdadt fortgå, skulle föranleda ekonomisk undergång för mer än en redbar och arbetsam yrkesidkare eller köpman. Mången skulle kunna fråga huru sådant vore möjligt, och såsom svar derpå vill jag endast i korthet meddela, att det finnes sådana affärsmän, som uteslutande basera sin rörelse på det tillvägagäendet, att de genom stora och i ögonen fallande, på osanna uppgifter grundade cirkulär, annonser eller anslag delgifva den stora allmänheten t. ex. att »nu inkomna varor säljas betydligt under inköpspris» till följd af uppgifna förhållanden, såsom:

den ena att egaren fått betydligt arf och skall därför sluta med affären, *en annan* att det sker till följd af affärens absoluta upphörande, *en tredje* lägger dödsfall till grund, *en fjerde* gör det i och för större omättning, *en femte* förebär administration, *en sjette* föregifver konkurs, *en sjunde* håller konkursrealisation en gros, och så vidare; och dessa föregifna realisationer fortgå oafbrutet år efter år, derunder varor städse inköpas och utförsäljas.

Härutöver har jag insamlat några bevis till grund för min ofvan utsagda uppfattning och öfvertygelse, hvilket material jag beder att få, såsom olämpligt att nu bifogas, enär det skulle onödigt utvidga tryckningsarbetet, i sinom tid öfverlemna till det utskott, som i allt fall kommer att, efter pröfning, yttra sig öfver min motion.

Jag tilltror mig visserligen icke att angifva formen eller uttrycken för den lagstiftning, som i åsyftade hänseendet är af nöden, men vågar dock *dels* påpeka, att genom densamma måtte bestännas en begränsad tid, inom hvilken realisationen af ett varulager, tillhörande ett under administration eller konkurs befintligt bo, skall vara afslutad, och att under en dylik realisation administratorerna eller konkursförvaltningen icke må ega att införskaffa nya varor, utan endast afyttra dem, som vid administrationens eller konkursens början förefunnos inne, *dels* att de, som genom anlåtande af tidningsannonser, auslag eller på annat sätt göra offentliga reklamer för varuförsäljning under inköpspris eller till nedsatta pris, böra angifva grunden för berörda prisnedsättning; *dels* ock att, om, vid undersökning, den sålunda angifna grunden skulle befinnas sanningslös, en sådan försäljare bör stå till ansvar därför, äfvensom gifva skadeersättning, der så pröfvas.

I öfrigt och som det här ofvan åberopade utlåtandet från manufakturhandlareföreningen i Stockholm enligt min uppfattning är så sakrikt, att det bör förtjena afseende, drager jag ej i betänkande att hänvisa till detta och inskränker mig slutligen till att anhålla,

att Riksdagen ville, med godkännande af hufvudsyftet i min framställning, för sin del besluta att till Kongl. Maj:t aflåta skrifvelse, innefattande begäran, att Kongl. Maj:t ville förordna om utredning af ifrågasvarande ämne samt efter en sådan utredning till Riksdagen aflemna lagförslag derom.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 25 januari 1897.

Olof Olsson.

Bilaga 1.

Den illojala konkurrensen.

Yttrande och förslag af komiterade för manufakturhandlareföreningen
i Stockholm.

Godkänt af föreningen vid sammanträde den 27 november 1896.

Till manufakturhandlareföreningen i Stockholm.

Den under år 1895 bildade manufakturhandlareföreningen i Stockholm har satt såsom en af sina främsta uppgifter att söka åstadkomma ett verksamt botemedel emot den osunda och ohederliga eller med ett ord illojala konkurrens, som under de senare åren allt mera framträdtt äfven inom den svenska handelsverlden, och hvilken hotar att, derest den tillåtes fritt utveckla sig, inom kort blifva ett farligt samhällsöndt.

*Komiténs
tillsättning och
uppdrag.*

Med hänsyn till ämnets omfattning och för att underlätta vinnandet af praktiskt nyttiga resultat har föreningen tillsatt en komité med uppdrag att utreda frågan om den illojala konkurrensen och hvad dermed sammanhänger äfvensom utarbета förslag till vidtagande af sådana åtgärder, som kunna leda till dess stäffjande; och få undertecknade, som erhållit förtroendet att vara ledamöter i denna komité, till fullgörande af vårt uppdrag härmed anföra följande.

*Materialiet för
komiténs ar-
beten.*

Såsom material för en undersökning af ämnet har i första rummet till komitén öfverlemnats en genom föreningens medlemmar åvägabragt samling af tidningsannonser, egnade att belysa den illojala konkurrens, som uppträder under formen af oärlig reklam. Vidare hafva komiterade, en hvar med exempel ur sin egen erfarenhet, sökt att skriftligen utveckla några af undertecknad, Ramstedt, framlagda frågor, berörande olika synpunkter af ämnet. Slutligen har komitén tagit del af det tyska lagstifningsarbetet i frågan, hvilket arbete vunnit sin afslutning genom en den 27 maj 1896 utfärdad »Reichsgesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes» eller rikslag för bekämpande af den illojala konkurrensen, gällande i hela tyska riket från och med den 1 juli 1896.

*Nödvändighe-
ten af åtgär-
dernas vid-
tagande.*

Att konkurrensen inom handelslivet i Sverige och icke minst i hufvudstaden numera skridit öfver gränserna för ärlig täflan och in på de illojala sträfvandenas område, torde åtminstone bland manufakturhandlareföreningens medlemmar vara ostridigt. De bevis, som komiterade här nedan vid behandling af frågans detaljer anföra, böra därför endast betraktas såsom exempel. Att den illojala konkurrensen af föreningens medlemmar jemväl anses såsom en allvarsam fara, derpå innebär tillsättandet af denna komité det bästa beviset. Men det torde här böra i korthet framhållas, att berörda fara sträcker sina verkningar vida utöfver denna förenings jämförelsevis trånga krets. Den hotar först och främst att utöfva ett menligt inflytande på hela det svenska handelsståndet, och detta i dubbelt afseende. Å ena sidan innebär den illojala konkurrensen, om dess anslag lyckas, hvilket med en lättrogen publik oftast är händelsen, alltid en större eller mindre ekonomisk förlust för den ärlige köpmannen, som oaktadt alla ansträngningar ser sin kundkrets aftaga. Ännu viktigare och betänkligare är det likväl, att åsynen af den oärliga konkurrensens framgång icke kan undgå att utgöra en farlig frestelse för den, som finner sina redliga sträfvanden obelönade och kanske står inför utsigten att duka under i en ojemn kamp. Följderna häraf kunna för Sveriges handelsstånd, som hittills bemödat sig att tillvarataga sitt goda anseende, blifva hardt nära öfverskådliga, och farans obestridliga förefintlighet manar till kraftigt arbete för dess undanrödjande.

Icke mindre är den illojala konkurrensens betydelse för hela den köpande allmänheten, i synnerhet om man fäster sig vid den art af konkurrens, som under den ena eller andra formen föregifver sig att erbjuda sällspordt gynsamma tillfällen till inköp. Det torde nemligen utan vidare kunna tagas för visst, att den allmänhet, som låter locka sig af dylika anbud, i regeln köper sina varor dyrare än andra, om nemligen vederbörlig hänsyn fästes vid varornas beskaffenhet.

Komitén tror sig därför med skäl kunna påstå, såsom jemväl här ofvan yttrats, att den illojala konkurrensen hotar att blifva ett farligt samhällsöndt. Denna uppfattning synes ock på den sista tiden allt mer vilja göra sig gällande inom den svenska pressen, som vid flera tillfällen med värme tagit till orda emot särskilda yttringar af ohederlig konkurrens samt genom redogörelser för den tyska rikslagstiftningen och dess verkningar underlättat komiténs sträfvanden. Komitén, som låtit sig angeläget vara att, i den mån derom vunnits kännedom, samla pressens uttalanden i frågan, hyser därför en liflig tillförsigt, att samma intresse och understöd fortfarande skola kunna från dess sida påräknas.

Då, så vidt komitén kunnat finna, gällande svensk lagstiftning icke lemna något skydd mot de former af illojal konkurrens, som inom Sverige gjort sig mest känbara, måste syftemålet för föreningens arbete gifvetvis blifva att söka vinna de lagstiftande magternas bistånd för lämpliga påbud. Det kan icke nog kraftigt framhållas, hurusom den ledande tanken härvid måste vara att ställa anspråken så, att de icke träffa den redliga och berättigade täflan, som utgör grundvalen och driffjedern för hela vårt moderna näringslif, utan endast och allenast de former af konkurrens, som *obetingadt* äro att anse såsom osunda och oärliga, eller med ett ord illojala. Endast under denna förutsättning kan en ny lagstiftning i ämnet blifva till verkligt gagn och undgå att skada; endast genom iakttagande af en sådan mätta kan föreningen hoppas att bevara och stärka sina redan förvärfvade sympatier samt att vinna något praktiskt resultat af sina sträfvanden.

*Grundprin-
cipen för en ny
lagstiftning.*

Detta har ock varit hufvudsynpunkten vid den undersökning af frågans detaljer, som komiterade företagit, och i det förslag till utverkande af rättsliga bestämmelser, hvilket komiterade gå att här nedan framställa.

Olika lagstiftningssystem.

I fråga om rättsliga åtgärder emot den illojala konkurrensen har man i Frankrike och i Tyskland följt två väsentligen skilda vägar. Utgående från en i Code Napoleon, art. 1382, meddelad allmän bestämmelse om skyldighet för en hvar, som förorsakar annan skada, att därför gifva ersättning, har den franska, för hela landet enhetliga rättsutvecklingen i teori och praxis småningom fastslagit, hvilka former af konkurrens äro att anse såsom illojala samt följaktligen medföra skadeersättningskyldighet; och den grundläggande föreskriftens allmänna affattning innebär möjlighet af tillämpning å de nya former af sådan konkurrens, som tid efter annan kunna yppa sig.

I Tyskland har deremot den intill senaste tid bestående splittringen i ett flertal rättsområden jemte saknaden af fri bevispröfning och domstolar med speciel sakkunskap stått hindrande i vägen för ett verksamt bekämpande af den osunda konkurrensen. Sedan genom den nya rikslagstiftningen, gemensam för hela tyska riket, berörda hinder blifvit undanröjda, har äfven frågan om den illojala konkurrensen blifvit föremål för sådan lagstiftning genom ofvan anförda »Reichsgesetz zur Bekämpfung des unlauteren Wettbewerbes». Denna förordning har icke anslutit sig till det franska förfarandet att genom en enda allmän bestämmelse söka träffa den illojala konkurrensens samtliga arter, och detta af det skäl, att det säkerligen skulle dragit år eller årtionden, innan full klarhet och fasthet vunnits vid tillämpningen af en dylik föreskrift; i stället har den tyska lagen rigtat sig emot de vanligaste och mest öfverklagade formerna af den osunda konkurrensen samt meddelat stadganden om deras bekämpande. Härvid har sistnämnda lag afvikit från den franska äfven derutinnan, att några svårare slag af konkurrens åsatts offentliga straff jemte de civila rättsföljderna.

Lämpligaste principen för svensk lagstiftning.

För svenska förhållanden torde det tyska systemet vara bäst lämpadt. Svensk lag eger i fråga om skadeersättningskyldighet intet stadgande af den allmänna räckvidd som ofvan anförda artikel i Code Napoleon. Bestämmelserna i strafflagens 6:te kap. hafva nemligen endast tillämplighet å skada, som uppkommit genom ett enligt lag brottsligt förfarande, och en civil ersättningstalan lär alltid förutsätta bristande uppfyllelse af ett civilrättsligt åliggande. Nya föreskrifter äro således af nöden, och af enahanda skäl, som i Tyskland gjort sig gällande, torde dessa äfven här böra vända sig emot särskilda former af illojal konkurrens.

En verksam lagstiftning emot detta onda, för så vidt dermed skulle afses att bereda den skadade konkurrenten full ersättning, möter alltid

svårighet, så länge enligt nu rådande bevisregler den, som lidit skada, måste med *laga bevis* styrka icke blott skadans förefintlighet, utan äfven dess omfattning och belopp. Härtill kommer, att denna bevisning måste åtminstone i städerna, der väl en lag emot illojal konkurrens skulle finna sin förnämsta tillämpning, föras inför domstolar, som i allmänhet icke ega den speciella sakkunskap, hvilken fordras för handelsfrågornas pröfning. Särskildt af dessa anledningar synes det för att vinna hufvudmålet, den illojala konkurrensens stärfjande, nödigt, att uti en eventuel svensk lag i detta ämne jemväl inrymmas straffbestämmelser på liknande sätt som i den tyska lagen.

Af det sålunda anförda vill framgå, att manufakturhandlareföreningen såsom grundval för en framställning om svensk lagstiftning emot illojal konkurrens måste påvisa vissa faktiskt förefintliga former af sådan konkurrens, hvilka för handel och näringar ega den allmänna betydelse, att de kräfva de lagstiftande myndigheternas mellankomst.

Sättet för detaljundersökningens verkställande.

Vid den pröfning af ämnets detaljer, som följaktligen måste verkställas, har komitén ansett reda och öfverskådlighet bäst kunna vinnas genom att i hufvudsak följa den tyska lagens uppställning af ärendet och först undersöka, huruvida och i hvilken mån deri omförmälda förhållanden jemväl förekomma härstädes och böra blifva föremål för beifrande, samt att derefter taga under öfvervägande *dels* andra möjligen föreliggande arter af illojal konkurrens, *dels* slutligen vissa dermed sammanhängande ärenden, som synts komitén beaktansvärda, exempelvis frågorna om tiden för verkliga konkursrealisationer samt om basarer.

Den förut åberopade tyska rikslagen upptager fem särskilda fall af illojal konkurrens.

Särskilda fall af illojal konkurrens.

Det första af dessa omfattar *den svindelaktiga reklamen*, hvarom stadgas i lagens §§ 1—4.

I. Svindelaktig reklam.

Enligt § 1 föreligger svindelaktig reklam, då någon i offentliga tillkännagifvanden eller meddelanden, som äro bestämda för en större krets af personer, angående handelsförhållanden (*geschäftliche Verhältnisse*) lemna origtiga uppgifter af faktisk art, hvilka äro egnade att framkalla föreställningen om ett särskildt gynnsamt saluanbud.

Såsom exempel på de förhållanden, dylika uppgifter kunna afse, anför § 1:

1) beskaffenheten (ex. halvsiden utgifves för siden), framställningsättet (ex. maskintillverkning utgifves för handarbete), eller priset (ex. under inköpspris) af varor eller yrkesprestationer;

2) sättet för åtkomsten (ex. utan mellanhänder) eller åtkomstkällan (ex. köpt af konkursmassa) i fråga om varor;

3) utmärkelser (ex. medaljer eller diplom); och

4) anledningen till eller ändamålet med försäljningen (ex. försäljning på grund af bortresa, slutförsäljning).

Allenast dessa förhållanden omnämndes i det af tyska regeringen framlagda lagförslaget; enligt Riksdagens beslut och den promulgerade lagen kan emellertid svindelaktig reklam afse *hvarje slag* af handelsförhållanden och icke endast ofvan omförmälda. Såsom ytterligare exempel upptagas af en tysk lagutgifvare följande:

5) mängden af förefintliga förråd (ex. 15,000 rockar i stället för ett ringa antal);

6) antal af nederlags- och försäljningsställen;

7) falsk uppgift om en affärs ålder;

8) om innehafvandet af erkännande skrivelser; och

9) om den omfattning, hvarest en tillverkning bedrifves (ex. fabrik i stället för handverk).

Falsk reklam af angifna art medför i första rummet *rätt att påyrka dess upphörande*. Sådan rätt tillägges

a) hvarje yrkesidkare, som framställer eller bringar till omsättning varor eller prestationer af lika eller beslågadt art; och

b) föreningar till befordrande af yrkesintressen, så framt de äro behöriga att föra talan i civila rättstvister.

Härjemte tillkommer för gruppen a) eller yrkesidkarne *rätt till skadeersättning* af den, som meddelat uppgifterna, om denne kände eller måste känna deras origtighet.

Af redaktörer, förläggare, tryckare eller spridare af periodiska tryckalster kan fordras ersättning, endast om de kände uppgifternas origtighet.

Från begreppet falsk reklam undantages användandet af namn, som enligt handelsbruk begagnas för vissa varor utan att afse att beteckna deras ursprung (ex. bayerskt öl, Frankfurter korf).

Med uppgifter af faktisk art likställas bildliga framställningar eller andra anstalter, som äro beräknade på och egnade att ersätta dylika uppgifter (ex. att i ett bodfönster eller på en skylt anbringa afbildningar af ej erhållna medaljer).

Slutligen förklaras, att § 1 äfven afser skydd för landtbruket med dess varor och prestationer.

§ 2 innehåller en bestämmelse i syfte, att samtliga anspråk på grund af § 1 skola handläggas vid en och samma domstol, i allmänhet den, der svaranden har sitt yrkesforum, eller, om sådant saknas, der han har sitt hemvist.

§ 3 bestämmer, att till tryggande af de i § 1 omförmälda anspråk provisoriska beslut (einstweilige Verfügungen) kunna under vissa förutsättningar af vederbörande domstolar meddelas, och detta utan att de fordringar äro uppfyllda, som i allmänhet af tysk lag uppställas för sådana beslut.

I § 4 stadgas slutligen om *straff för falsk reklam*. För att vara straffbar skall reklamen ske *i afsigt* att framkalla föreställningen om ett särskildt gynsamt anbud, den skall hänföra sig till något af de i § 1 uppräknade förhållanden, och de meddelade uppgifterna af faktisk art skola vara *veterligt osanna* och *egnade att vilseleda*.

Straffet utgöres af böter intill 1,500 mark. Vid iteration kan dömas till frihetsstraff intill 6 månader.

Den svindelaktiga reklamen är utan tvifvel den art af illojal konkurrens, som hittills gjort sig mest känbar här i landet; och det torde äfven hafva varit dess allt mera ohejdade framträdande, som närmast föranledt föreningens ingripande.

*Synpunkter för
en svensk lag-
stiftning.*

Likasom den tyska lagen, till skilnad ifrån regeringens förslag, meddelat en allmän bestämmelse emot den svindelaktiga reklamen och endast såsom exempel upptagit de former deraf, till hvilkas beifrande förslaget inskränkt sig, på samma sätt torde ett motsvarande generelt stadgande bäst lämpa sig för svenska förhållanden. Äfven om den svindelaktiga reklamen inom Sverige för närvarande yppar sig företrädesvis under vissa former, synes det vara uppenbart, att, derest en lagbestämmelse allenast rigtade sig emot dessa, andra och kanske lika kraftiga utvägar snart skulle uppfinnas, på hvilka lagen ej omedelbart kunde tillämpas.

Det torde här vara platsen att kasta en blick på det samlade annonsmaterialet, i hvad det är egnadt att belysa frågan om falska reklamer. Först och främst förekomma origtiga uppgifter om ändamålet med försäljningen och om åtkomstkällan, ofta i förening med hvarandra (n:is 1—9), vidare om priset (n:is 10, 13—16), om varumängd, stundom tillsammans med uppgifter om pris eller åtkomst (n:is 11, 12, 17, 20—30) samt om varas beskaffenhet (n:o 19). Detta material skulle utan svårighet kunna mångdubblas såväl med tidningsannonser som med tryckta tillkännagifvanden, spridda genom utdelning å gatorna eller genom kring-sändande till hemmen, men reklamoskicket torde numera få anses så allmänt påaktadt, att ett mera vidlyftigt material enligt komiterades mening icke är behöfligt.

Ej blott i fråga om bestämmelsens allmänna affattning, utan jemväl i öfriga hänseenden fyller den tyska rikslagen de önskningsmål, som synas komiterade böra ställas på en svensk lagstiftning emot svindelaktigt reklam. Huruvida någon särskild föreskrift om dess tillämplighet på landtbruket med dess varor och prestationer erfordras, anser komitén ej komma inom området för dess pröfning.

Den i tyska lagens § 2 behandlade frågan om behörigt forum för reklammål är af den formelt juridiska art, att komiterade ansett sig ej kunna ingå i närmare pröfning af densamma. Deremot måste komiterade på det starkaste betona, huru angeläget det vore, att i de domstolar, som skola handlägga reklam- eller andra konkurrens mål, lemnades säte åt sakkunnige på handelns och näringarnas område, eller med andra ord att sådana mål finge bedömas af handelsdomstolar. Utan en verklig sakkunskap synes det nemligen för domstolen blifva vanskligt att fastställa, hvilka former af konkurrens falla under en allmänt affattad bestämmelse emot illojal täflan. Här föreligger således ytterligare ett fall till de många förut angifna, då tillvaron af handelsdomstolar skulle fylla ett verkligt behof för handelsverlden.

Det bör äfven påpekas, af hvilken vigt det är att erhålla en bestämmelse, som motsvarar den tyska lagens stadganden i § 3 om provisoriska beslut, särskildt med hänsyn till den jemförelsevis dryga tid, processförfarandet här i landet tager. En lag emot illojal konkurrens skulle, åtminstone hvad den svindelaktiga reklamen beträffar, i hög grad förlora sin betydelse, om den, emot hvilken talan föres, kunde fortsätta med sina reklamer under hela den tid af 4 till 5 år, som stundom kan fordras för att framföra en rättegång genom alla instanser. Ett tillfreds-

ställande ordnande af denna angelägenhet är därför synnerligen magtpåliggande; och såsom en förebild torde kunna åberopas utsökningslagens stadganden om qvarstad och skingringsförbud. Med svensk rättsåskådning synes nemligen vara mest öfverensstämmande, att dylika provisoriska och förberedande beslut meddelas af Konungens befallningshafvande.

Straffen för reklamförbrytelser böra naturligtvis jemkas efter svenska förhållanden. Såsom redan erinrats, torde dock i betraktande af de enligt svensk processlagstiftning förefintliga svårigheterna för en verksam ersättningstalan kunna ifrågasättas, om icke straffbarhetsfordringarna borde inskränkas, särskildt derutinnan, att icke endast vissa bestämda former, utan hvarje art af falsk reklam kunde blifva straffbar.

Den tyska lagens andra fall af illojal konkurrens afser *otydliga myckenhetsförhållanden*. *II. Otydliga myckenhetsförhållanden.*

Enligt § 5 i nämnda lag kan förbundsrådet besluta, att vissa varor i minuthandeln endast få säljas i föreskrifna enheter af antal, längd och vikt eller med en på varan eller dess omslag anbragt uppgift om antal, längd eller vikt.

För minuthandeln med öl i flaskor eller krus kan föreskrifvas skyldighet att meddela uppgift om innehållet, hvarvid likväl lämpliga felgränser skola fastställas.

Förbundsrådets beslut i dylika frågor skola kungöras i Reichs-Gesetzblatt och föreläggas riksdagen genast eller vid dess nästa sammanträde.

Förbrytelser emot förbundsrådets bestämmelser straffas med böter intill 150 mark eller med fängelse.

Jemlikt motiven för lagförslaget afser denna paragraf i främsta rummet bomulls- och yllegarner, hvilka i allmänhet säljas i bundtar, härfvor eller dockor, som förutsättas ega en viss vikt, men, då vägning i allmänhet icke påkallas, kunna svikligen minskas. Vidare skulle stadgandet tillämpas å chokolad, socker, tvål, stearinljus och stålpenor; men enligt sin allmänna affattning kan det komma till användning i fråga om hvarje vara, der sådant finnes behöfligt.

Ifrågavarande bestämmelse har framkallats deraf, att uti Tyskland de nya föreskrifterna om mått och vikt icke vid varuomsättningen vunnit tillräckligt burskap, utan ännu stå tillbaka för äldre mått och vikt.

Enligt komiténs uppfattning kunna stadganden af omförmälda art icke anses af nöden här i Sverige, der efterlefnaden af kongl. förordningen om mått och vikt med vederbörlig noggrannhet öfvervakas, hvar- *Ej tillämpligt å svenska förhållanden.*

till kommer, att allmänheten är benägen och van att vid handel iakttaga sin rätt beträffande mått, mål och vikt.

III. Skadande
af annans
kredit.

Härnäst följa i tyska lagen stadganden om *osanna, för yrkeskamraters näring eller kredit skadliga påståenden*, §§ 6 och 7.

I § 6 stadgas skadeersättningsskyldighet för den, som i konkurrensändamål angående en annans näring (Erwerbsgeschäft), yrkesinnehafvarens eller ledarens person, eller en annans varor eller yrkesprestationer framställer eller utbreder påståenden af faktisk art, hvilka äro egnade att skada yrkesdriften eller innehafvarens kredit, så framt nemligen dessa påståenden icke äro bevisligen sanna.

Förutom skadeersättningen kan den kränkte yrka, att påståendet icke upprepas eller utbredes.

Angifna bestämmelser ega ingen tillämpning, om meddelaren eller emottagaren af meddelandet deri har ett berättigadt intresse; hvilket undantag tillkommit för skyddande af lojala affärsupplysningar.

§ 7 stadgar vidare straff af böter intill 1,500 mark eller fängelse intill ett år för den, som *emot bättre vetande* i ofvan angifna hänseenden framställer eller utbreder *osanna* påståenden af faktisk art, hvilka äro egnade att skada yrkesdriften.

Att kreditmenliga påståenden i denna paragraf icke medtagas, beror derpå, att de enligt tyska strafflagen, § 187, äro underkastade straff.

Tillämpning
på svenska
förhållanden.

Såsom redan är antydt, böra stadgandena i §§ 6 och 7, hvilka kunna sägas afse konkurrensförbrytelseerna i egentlig mening, jemföras med strafflagarnes ärekränkingsbestämmelser; och då den svenska strafflagens 16 kap. uti hithörande paragrafer förutsätter, att förbrytelseerna i hvarje fall kränka den angripnes ära, synes det väl behöfligt att erhålla laga skydd mot sådana påståenden af faktisk art, som, utan att beröra en annans heder, äro menliga för hans berättigade ekonomiska förvärfvsverksamhet. Såsom exempel å dylika påståenden, hvilka kunna vara i eminent grad skadliga, må anföras: falsk uppgift, att konkurrent är konkursmessig, eller att hans affär upphört.

Jemväl i oförmälda hänseende synes den tyska rikslagen kunna i hufvudsak tjena till mönster för en svensk lagstiftning, dock att äfven kreditfarliga påståenden, hvilka för närvarande åtminstone ej i allmänhet torde hemfalla under den svenska strafflagen, följaktligen böra beläggas med straff; hvarjemte af samma skäl, som anförts beträffande den svindelaktiga reklamen, fordringarna för straffbarhet ej böra sättas allt för stränga.

Straffet bör tydligen ställas i förhållande till de svenska straffbestämmelserna för ärekränkning.

I fjerde rummet afhandlar den tyska lagen frågan om *nyttjande af namn eller firma i syfte att vilseleda*, § 8. *IV. Missbruk af firma.*

§ 8 stadgar skadeersättningsskyldighet för den, som inom handelsrörelsen nyttjar ett namn, en firma eller den särskilda beteckningen för en näring, ett yrkesföretag eller en tryckskrift på ett sätt, som är beräknadt på och egnadt att framkalla förvexling med det namn, den firma eller den särskilda beteckning, hvaraf en annan med rätta betjenar sig. Äfven kan anspråk göras gällande på missbrukets upphörande.

Denna paragraf behandlar det allra egentligaste fallet af illojal konkurrens, då någon genom likhet i benämning eller beteckning söker tilldraga sig en annans kundkrets. Stadgandet afser att komplettera bestämmelserna i de tyska lagarne om firma, om varumärke och om författareskydd m. m.

Den svenska lagstiftningen innehåller härutinnan hufvudsakligen följande föreskrifter.

Lag angående handelsregister, *firma* och prokura den 13 juli 1887, § 10:

Svensk lagstiftning till vidare tillräcklig.

»Ej må någon i sin firma obehörigen intaga annans namn eller namnet å annans fasta egendom. — — —. Firma skall tydligt skilja sig från andra för *samma kommun* förut i handelsregistret intagna, ännu bestående firmor. Den, som vill anmäla firma, hvari hans namn ingår, skall förty, om samma firma redan är intagen i registret för annan näringsidkare inom samma kommun, genom tillägg till sitt namn eller annorledes tydligt skilja sin firma från den äldre firman.»

Enligt åberopade lag, § 8, skall en hvar, som vill idka handel eller annan näring, med hvars utöfvande följer skyldighet att föra handelsböcker, anmäla och låta inregistrera firma; och i kongl. förordningen angående handelsböcker m. m. den 4 maj 1855 stadgas, att en hvar, som till sitt yrke gjort att i gross eller i minut handel såsom näring idka, skall föra ordentliga handelsböcker.

Hit hör vidare *lagen om skydd för varumärken* den 5 juli 1884, § 12:

»Den, som å varor, hvilka till salu hållas, eller å kärl eller omslag, i hvilka de förvaras, obehörigen sätter annans namn eller firma eller namnet på annans fasta egendom eller varumärke, som han vet vara för annans räkning registrerad, så ock den, som håller till salu varor, hvilka honom veterligen äro, enligt hvad ofvan sägs, olagligen märkta, straffes

med böter eller eventuellt med fängelse. Hvad i sagda paragraf stadgas skall enligt § 13, äfven om annans namn eller firma eller namnet på annan tillhörig fast egendomⁿ eller annans registrerade varumärke icke oförändradt återgifvits, ega tillämpning, så vida ändringarna ej äro större, än att, oaktadt skiljaktigheter i vissa delar, namnen eller märkena i sin helhet kunna lätt förvexlas.

För stadgandena om skydd för tryckt skrift torde här ej behöfva redogöras.

Uppenbart är, att anförda bestämmelser icke innebära samma trygghet mot obehörigt brukande af namn, firma eller varumärke som föreskrifterna i den nya tyska konkurrenslagen,^m § 8; och för sådana särskilda affärsbeteckningar, som icke kunna registreras eller icke registrerats, torde här i landet saknas allt skydd. Men då, så vidt komiterade hafva sig bekant, afsevärda olägenheter i berörda hänseenden ännu ej framträdt, torde lagstiftningens ingripande för närvarande ej böra påkallas.

V. Förrådan-
de af handels-
eller yrkes-
hemligheter.

Slutligen rigtar sig den tyska lagen för det femte mot *förrådan-
de af handels- eller yrkeshemligheter*, §§ 9 och 10.

Bestämmelserna i detta hänseende gå ut på att bestraffa:

a) den, som i egenskap af biträde, arbetare eller lärning i en affär under fortvaron af tjänsteförhållandet uti konkurrenssyfte eller i afsigt att tillfoga affärsinnehafvaren skada, obefogadt meddelar annan person handels- eller yrkeshemligheter, som på grund af tjänsteförhållandet blifvit honom anförtrodda eller eljest tillgängliga;

b) den, som i konkurrensyfte obefogadt tillgodogör sig eller åt andra meddelar handels- eller yrkeshemligheter, af hvilka han kommit i besittning genom ett meddelande af ofvan angifna art eller genom en emot lag eller god sed stridande handling; och

c) den, som i konkurrensyfte försöker att förleda en annan till ett sådant obefogadt meddelande, som omnämnes under a) här ofvan.

I de två förstnämnda fallen uppkommer äfven skyldighet till skadeersättning, och flere skyldige ansvara solidariskt.

Lagförslaget afsåg jemväl att förhindra affärshemligheters yppande efter tjänsteförhållandets slut, i det fall att affärsmannen genom skriftligt aftal för viss tid förbehållit sig hemlighållande af vissa uttryckligen angifna omständigheter; men riksdagen åvägabragte härutinnan en ändring.

För sin del hyser komitén den åsigt, att i Sverige och särskildt inom manufakturhandeln bestämmelser, motsvarande de tyska, till skydd för handelshemligheter för närvarande ej äro af nöden.

Stadganden i Sverige obehöfliga.

Återstående §§ i den tyska lagen innehålla allmänna stadganden af mera formelt juridisk natur. Särskildt förtjenta af uppmärksamhet äro föreskrifterna i § 13 om offentliggörande på den förlorande partens (i vissa fall eventuellt på stadskassans) bekostnad af dom i konkurrensfall.

Allmänna bestämmelser i den tyska lagen.

Vidare torde böra antecknas, att enligt § 14 i den tyska lagen kan i sammanhang med fällande till straff efter samma lag ådömas den skyldige ett skadestånd (Busse) af ända till 10,000 mark, att utgå till den kränkte; i hvilket fall vidare skadeersättningstalan är utesluten. Enligt svensk lag torde bestämmelserna i 6 kap. strafflagen härutinnan lända till efterrättelse och särskilda stadganden vara obehöfliga.

Vid granskning af den tyska riksdagens fem konkurrensfall har komitén således kommit till det resultat, att tills vidare endast två bland dessa, nemligen den svindelaktiga reklamen och skadandet af annans kredit, böra blifva föremål för beaktande i en svensk lagstiftning till skydd mot illojal konkurrens.

En i den tyska lagen ej uppmärksammas form af konkurrens bildas af de i synnerhet i Stockholm under de senare åren allt vanligare *basarerna*. Derest en basar endast har till ändamål att under hand afyttra för densamma särskildt förfärdigade eller dit skänkta varor, lär en sådan försäljning icke kunna förhindras, då en hvar efter anmälan synes dertill berättigad. Skulle åter, såsom vanligen torde vara förhållandet, basaren jemväl innefatta lotteri, gäller kongl. förordningen angående förbud mot lotterier m. m. den 6 augusti 1881, der det heter, att det allmänna förbudet ej må utgöra hinder för bortlottning af lösören för välgörande ändamål eller af konst saker till svenska konstidkares understöd och uppmuntran, dock att om sådan lottning anmälan förut skall ske hos Konungens befallningshafvande, som eger att efter pröfning af omständigheterna till bortlottningen meddela tillstånd.

Basarer.

Huru önskvärdt det än vore att erhålla laga förbud mot basarers anordnande utan särskildt tillstånd och annat än för synnerligen behjertansvärda ändamål, lyses dock komiterade ringa förhoppning att i lagstiftningsväg åstadkomma något emot detta kända onda. Ett absolut för-

bjudande af allt hvad basarer heter torde nemligen icke kunna ifrågasättas; och någon rubbning i hittills följd praxis synes ej vara att vänta, enär ett skiljande emellan olika slag af välgörande ändamål alltid blir särdeles vanskligt för den pröfvande myndigheten.

Det vill därför synas, som om det bästa vapnet emot konkurrensen från basarerna blefve att förhindra bortskänkandet af varor till desamma, hvilket endast på den frivilliga öfverenskommelsens väg kan uppnås.

Afbetalnings-
affärer m. m.

Förutom basarerna hafva äfven frågorna om förbud för biträde att inom viss tid etablera sig i samma branch inom visst område och om afbetalningsaffärer hos komitén bragts på tal. Beträffande den förra frågan har komitén ej lyckats ena sig om lämpligheten af lagstiftningens ingripande, hvaremot den senare anses böra genom lag regleras. En närmare utredning af denna fråga torde dock ej behöfva af komitén åstadkommas, enär de olägenheter och missbruk, som vissa afbetalningsaffärer förorsaka, äro så allmänt kända, att rättelse på lagstiftningens väg torde vara att inom kort tid förvänta.

Realisation af
konkursbo.

Vid sidan af de föregifna konkursrealisationerna, hvilka skulle hemfalla under en lagstiftning emot svindelaktig reklam, bör slutligen ställas den fördrefliga konkurrensen från de verkliga konkursrealisationerna, då de dragas för långt ut på tiden och äro förenade med inköp af nya varor.

Angående realisering af konkursbo innehåller gällande konkurslag i § 52 följande bestämmelser:

»Sedan afgjort är, att ackord ej kommer till stånd, skall försäljning af boets egendom, så fort ske kan, ega rum, der ej borgenärerna besluta uppskof med försäljningen. Sådant uppskof må dock ej emot någon borgenärs eller gäldenärens vid sammanträde gjorda bestridande bestämmas till längre tid än ett år.»

Inräknas den tid, som åtgår, innan ett ackordsförslag kan pröfvas, eller inmot ett halft år, kan det således dröja ett och ett halft år eller ännu längre tid med den slutliga försäljningen af ett konkurslager; och under hela denna tid lär hinder ej möta att, såsom i § 48 konkurslagen omförmäles, »till förekommande af synnerlig förlust för borgenärerna fortsätta gäldenärens rörelse».

Att vid realisation af konkursbon i hufvudstaden den i lagen afsedda skyndsamheten långt ifrån alltid iakttages, torde vara allt för väl

känt för att behöfva med bevis styrkas. Fast hellre är det förhållandet, att sådana realisationer ofta nog pågå vida längre än den tid, lagen velat bestämma såsom ett maximum.

Då gäldenärens rörelse fortsattes för konkursboets räkning, lär det väl icke alltid kunna undgås att inköpa nya varor under realisations-tiden. Men i stället för att dylika inköp borde begränsas till det minsta möjliga och endast afse sådana saker, som nödvändigt fordras för tillgodogörande af befintligt lager (t. ex. foder, knappar och dylikt för en beklädnadsaffär), har det utvecklats sig en praxis i den riktning, att under konkursen sjelfva det hufvudsakliga lagret fullständigas eller rent af förnyas genom högst betydliga inköp. Till upplysning rörande den omfattning, hvori sådant eger rum, må här meddelas tre särskilda fall, om hvilka komiterade erhållit kännedom. I ett af dessa förefans vid konkursens början ett lager af 60,000 kronors värde och inköptes under konkurstiden nya varor för 15,000 kronor; i ett annat utgjorde motsvarande siffror 17,000 och 7,000 kronor; i det tredje hade begynnelselagret ett värde af 61,000 kronor och kompletterades under konkursen för 4,000 kronor, hvarjemte i arbetslöner under samma tid utgåfvos 12,000 kronor. Utan tvifvel skulle en ingående undersökning lemna talrika och till äfventyrs ännu märkligare exempel på, huru afvecklingen af konkursbon för närvarande försiggår.

Komiterade hafva ingalunda lemnat obeaktadt, att vid realisation af konkursbo all skyldig hänsyn måste tagas till borgenärernas och gäldenärens intresse att af realisationen vinna det bästa möjliga resultat i ekonomiskt afseende. Men denna synpunkt kan icke skäligen få göras gällande på det sätt, att med obehörig utsträckning af konkurstiden etableras en för den ärliga handeln synnerligen farlig och förlustbringande konkurrens. För undanrödjande af de verkliga svåra missförhållanden, som härutinnan föreligga, finnes enligt komiterades uppfattning ej annan utväg än att söka utverka lagbestämmelser i syfte, *dels* att tiden för realisation af konkursbo, särskildt då densamma försiggår medelst fortsättande af gäldenärens rörelse, begränsas så vidt möjligt och icke utan pröfning af rätten, hvarvid vederbörlig hänsyn skall tagas till konkurrenternas intresse, må utsträckas öfver ett visst minimum, *dels* äfven att under konkursrealisation inköp af nya varor ej må ske i vidare mån, än sådant nödvändigt fordras för tillgodogörande af det vid konkursens början förefintliga lager. För att dessa föreskrifter skola blifva fullt verksamma,

fordras naturligen, att stadgande meddelas om sättet för beifrande af öfverträdelser deraf.

Huruvida lagbestämmelser i angifna hänseenden böra hafva sin plats i en lag emot illojal konkurrens eller, hvilket förefaller lämpligare, i konkurslagen, torde ej tillhöra komiterade eller föreningen att närmare pröfva.

Sammanfattning och förslag.

Härmed hafva komiterade fört sin undersökning om den illojala konkurrensen och dermed sammanhängande frågor till slut; och tillåta sig komiterade under hänvisning till hvad ofvan blifvit anfördt hemställa,

att föreningen behagade uppdraga åt sin styrelse att vidtaga sådana förberedande åtgärder, som kunna anses för ändamålet med komiténs arbete gagneliga, samt att derefter med öfverlemnande af komiterades utredning till Kongl. Maj:t ingå med underdånig ansökning, att till stärfjande af en ej blott för handelsståndet, utan äfven för den stora allmänheten menlig konkurrens lagbestämmelser måtte i de syften, som af komiterade närmare angifvits, uti vederbörlig ordning åvägbringas *rörande svindelaktig reklam, skadande af annans kredit samt tillvägagåendet vid realisation af konkursbo.*

Stockholm den 27 november 1896.

VIKTOR RAMSTEDT.

FRANS BRUNDIN.

HERM. LAMM.

EDVARD RAHM.

P. G. SJÖHOLM.

Bilaga 2.

Herr riksdagsman Olof Olsson.

På eder förfrågan om hvad som föranledt Stockholms skräddaremästareförening att vidtaga åtgärder till bekämpande af den illojala konkurrensen få vi meddela följande:

Under de senare åren hafva enskilde skrädderiidkare i hufvudstaden allt emellan uppmärksammat föreningen på de tvetydiga uppgifter, som förekommit i en del annonser om salubjudna manskläder, ylleveror och dylikt, afseende att på sanningens bekostnad gifva de utbudna varorna högre värden än de betingade priserna och dymedelst lura den konsumerande allmänheten, till förfång derjemte för de redbare yrkesidkarne.

Då det fordras många års erfarenhet för att kunna rätt uppskatta materialets värde i ett klädesplagg, är det gifvet, att konsumenterna äro totalt inkompetenta att bedöma priset på till exempel ett stycke ylletyg, utan i regel hänvisade till att tro på säljarens uppgifter om varornas egenskaper. Medvetandet häraf har gifvit mindre nogräknade affärsmän anledning till att i tidningsannonser och på annat sätt öfverbjudna hvarandra med de gröfsta osanningar beträffande åtkomsten af varorna, anledningen till »realisationen» och varornas qualitèer i förhållande till det betingade priset med mera. Det heter ofta i dessa reklamer, att det salubjudna lagret af en eller annan anledning erhållits »under halfva priset» och utförsäljes i förhållande derefter; att en tvångsrealisation (konkurs, dödsfall och dylikt) nödvändiggör ett hastigt upprymmande af lagret, hvarför detta bortslumpas med förlust, och så vidare.

Stockholms skräddaremästareförening har insamlat materiel och vidtagit undersökningar, som till fullo bevisa, att så beskaffade reklamer numera förekomma mycket ofta. Vi taga oss friheten anföra ett par exempel.

Under förra hösten utsände en härvarande firma cirkulär med vidfästadt prof på tyg, som uppgafs »hafva *kostat 11 kr.*, men säljes — till följd af fördelaktigt inköp och för vinnande af hastig omsättning — till det extra billiga priset af *kr. 6: 75 per meter*». Gjorda undersökningar utvisa, att tygets *verkliga* värde är mellan fem à sex kronor.

En annan Stockholmsfirma annonserade på hösten 1894: »*Konkurs! Konkurs! Konkurs!* 100,000 plagg bortslumpas en fjerdedel billigare, än någon affär inom Stockholm kan tillverka dem för — — — — — Konkursförvaltningen.»

Ett år senare hade firmans annons följande utseende: »*Stor förlust.* Lagret bortslumpas till halfva priset. Lokalen skall vara tom till jul. Som större affärsförändring mellankommit, bortvråkes hela lagret af manskläder till auktionspriser, af värderingsmän värderade och med rödt bläck i hvarje plagg utsatta — — — — 100,000-tals välgjorda plagg bortslumpas — — — — hela tyglagret bortslumpas till halfva fabrikspriser. — — — — Administrationsförvaltningen.»

Ännu ett år senare, november 1896, annonserade samma firma sålunda: »*Genom arf* har jag måst öfvertaga ett stort lager af korderojer och öfverrockstyger, af hvilka jag under sommarens lopp har låtit tillverka kostymer och öfverrockar, hvilka jag skyndsamt måste afyttra och till fabulöst billiga priser, enär liqid med andra arfvingar skall ske den 1 januari 1897. Derför rent af bortslumpas manskläder under denna och nästa månad till ett sådant rampris, att hvarje köpare skall häpna öfver de billiga prisen.»

Den som *vet*, att dylika storordiga reklamer grunda sig på *osannfärdiga uppgifter*, tror väl icke på så enormt billiga pris som säljaren utlofvar, men frestas lätt till den föreställningen att der kunna köpa sitt förråd åtminstone *något* billigare än på andra håll. Erfarenheten har dock visat, att det är tvärt om. Beträffande åter den stora mängden af köpare, som icke vet bättre än att tro på de åberopade omständigheternas befintlighet, så falla de gifvetvis lätt offer för bedrägeriet, hvilket för öfrigt framgår af det faktum, att innehafvarne af dylika realisationsaffärer i regel snart nog samla förmögenhet.

I saknad af lagligt skydd för det hederliga arbetet och den redbara affärsverksamheten, gent emot dessa afarter på det industriella samfundslifvet, gå de svenska näringarna en dyster framtid till mötes, om ingenting göres för att begränsa detta reklamsystem. Det är därför på tiden, att statsmagterna uppmärksammas på saken och, i likhet med den allmänna moralen, förbjuda offentliggörandet af osanna uppgifter rörande salubjudna varor.

Stockholm den 12 januari 1897.

Stockholms skräddaremästareförening.

K. E. Ringholm.

Ordförande.

J. F. Nyström.

Bilaga 3.

Till riksdagsmannen i andra kammaren för Stockholms stad, herr fabrikör Olof Olsson!

Med anledning af den ohederliga konkurrens, som sedan flera år tillbaka uppstått inom vårt land och särskildt här i Stockholm samt tagit sådana dimensioner, att den hotar förstöra all hederlig verksamhet inom handelns och industriens områden, yttrande sig genom på osanna uppgifter grundade reklamer för varor, hvilka i verkligheten icke äro af den beskaffenhet och värde som de utpuffade varorna, utan af mycket ringa i förhållande till sådana af äkta beskaffenhet, hvarför de ock utbjudas till »ett enormt lågt pris», få undertecknade härmed framställa vår lifliga önskan, att Ni, såsom sjelf industriidkare och således i Riksdagen representerande jembväl landets industriidkarestånd, behagade hos innevarande års riksdag göra sådan framställning, som kunde leda till ett lagstiftadt skydd mot berörda ohederliga och för så väl den ärlige industriidkaren som den köpande allmänheten högst skadliga konkurens.

Vi vilja taga oss friheten härvid särskildt påpeka nödvändigheten af en viss bestämmelse om tiden, inom hvilken realisationen af ett konkurslager och en administration måste vara afslutad, på det att icke, såsom nu är fallet, »realiseringen» af ett sådant varulager, medelst städse tillökning af nya artiklar, drages ut i många år, derunder allmänheten sväfvat i den inbillningen, att det verkligen är det annonserade varulagret, som säljes, och att prisen därför skulle vara de utlofvade låga.

Vi hafva utaf en del i förberörda hänseenden kringstända cirkulär, uppsatta anslag och andra publikationer, som på senare tid förekommit, upptecknat några få exempel, hvilka beröra vår branch, och taga oss friheten påpeka, hurusom: björnskinns muffar, hvilka i medelpris kosta 40 kr., utbjudas till kr. 1: 90; björnskinnskragar, kostande i medelpris kr. 50, erbjudas till kr. 3, 4 à 5; bäfvermuffar, vilkas medelpris är kr. 25,

saluhållas till kr. 3: 50; bäfverkragar, kostande i verkligheten kr. 25, utlofvas för kr. 8 à 10; dammössor af bäfver, som kosta kr. 15, utbjudas för kr. 3: 50; mansmössor af bäfver, kostande kr. 25, erbjudas till kr. 6 à 7; bisammuffar, hvilkas verkliga pris är kr. 8, utlofvas för kr. 3: 50; mössor af sälskinn, kostande kr. 40, utsäljas för kr. 10, o. s. v.

Stockholm den 18 januari 1897.

J. V. Popp,
Körsnär.

D. Forssell & Söner,
Körsnärsfirma.

C. S. Blomberg,
Körsnärsfirma.

Aug. Ternlund,
Körsnär.

O. C. Zamore,
Körsnär, egare af firman H. Zamore.

Lagerson & Johanson,
Körsnärsfirma.

Rätt afskrifvet intyga:

Osv. Hultberg,
15 Lutternsgatan.

A. T. Henrikson,
S:t Paulsgatan 20.